

Primjena restitucije, logičkih posljedica i vršnjačkog učešća u rješavanju disciplinskih problema i konflikata među učenicima

Umjesto odgojno-disciplinskih mjera primjenjujemo restituciju i logičke posljedice, te u rješavanje konflikata uključujemo vršnjake, dok pedagog usmjerava i prati dogovorena rješenja.

- Одгој је на првом мјесту у школском систему;
- Свако дијете је важно, моја подршка је безусловна;
- Код дјетета треба очувати и развијати, прије свега, вјеру у себе;
- Први корак до успјеха у мом раду је међусобно повјерење ;
- Грешке су само начин учења и сазријевања.

ДЕТАЉАН ОПИС:

ПОЛАЗИШТА

Анализа Извјештаја о успјеху ученика/ца у владању на полугодиштима показала је евидентан пораст примјене законски дефинисаних одгојно-дисциплинских мјера, односно повећан број ученика/ца са смањеном оцјеном из владања.

Праћењем и анализом изречених одгојно-дисциплинских мјера према ученицима/цама током четири школске године тај проценат се кретао од 5,25 % до 7,43%.

Такође, уочили смо тенденцију да се на крају школске године, често без објективне процјене промјене понашања ученика/ца, ове оцјене поправљају јер се "не желе оштетити ученици", што је често и разлог неслагања наставника/ца око тога ко заслужује примјерно владање и поређења међу ученицима.

Значајном постотку ученика са смањеном оцјеном из владања (око 30-50%) у току једне школске године изричу се поступно и друге одгојно-дисциплинске мјере од укора разредника (као прве мјере) до укора Наставничког вијећа, па чак код мањег броја и током више школских година, што је један од кључних индикатора који указују на неефикасност примјене ових мјера.

Најчешћи разлози изрицања одгојно-дисциплинских мјера, које разредни водитељи наводе, су: ометање наставе и недисциплина на часу, вршњачко насиље (вербално вријеђање и агресивно понашање), неоправдани изостанци са наставе и др.

Како бисмо дубље истражили проблем, организовали смо фокус групе са ученицима, према којим је изречена законска одгојно-дисциплинска мјера и разговарали о утицају истих на промјену њиховог понашања. Из одговора ученика/ца (изузетак су већина ученика/ца 6. разреда, који по први пут имају овај вид "казни") видљиво је да ученици/це не доживљавају смањену оцјену из владања као нешто што дјелује на њих и њихово понашање, а често је схватају и као неправду, јер за исто понашање они су "кажњени", а други не.

У ситуацијама конфликта међу ученицима, разредни водитељи углавном укључују педагога да са ученицима обави разговор. Уважавајући узрасне карактеристике ученика старијег школског узраста и важност утицаја вршњака на њих, уведена је пракса да се у ове разговоре укључе чланови Вијећа ученика и предсједник одјељенске заједнице и заједнички, уз педагога као медијатора, доносе рјешења конфликтне ситуације.

ЦИЉ И ЖЕЉЕНИ ИСХОДИ

Интегрирањем принципа позитивне дисциплине, реституције и вршњачке медијације у педагошко дјеловање наставника/ца унаприједити школску дисциплину.

Специфични циљеви:

1. Код ученика/ца развити одговорност за своје поступке учењем из логичких посљедица властитог понашања и доношења одговорних одлука о истом;

2.Укључивањем ученика/ца као медијатора у рјешавању свакодневних сукоба развити праксу ненасилног рјешавања истих;

3.Постићи усаглашавање циљева и методологије јединственог педагошког дјеловања наставника/ца,уз активно учешће родитеља ученика/ца и трајно их интегрисати у културу школе;

4. Мањи проценат изречених одгојно-дисциплинских мјера и конфликта међу ученицима.

ДЕТАЉАН ОПИС

У школској 2013/14.години на одјељенским родитељским састанцима, часовима одгојног рада одјељенске заједнице,Вијећу ученика/ца и стручним активима наставника/ца,са родитељима, ученицима/цама и наставницима је покренута расправа о увођењу могућих алтернативних мјера као логичких посљедица неприхватљивих облика понашања,али са елементима реституције тј.изградњу и примјену нове стратегије и поступака у превенцији и рјешавању проблема појава неадекватног понашања ученика/ца.

Из ових расправа,кроз тематске радионице, произашли су закључци, везани за начине одгојног дјеловања на превенцији и рјешавању проблема неприхватљивог понашања ученика/ца и недовољне ефикасности постојећих одгојно-дисциплинских мјера. Договорене су следеће активности:

-изградити јединствене алтернативне мјере за рјешавање проблема дисциплине,осигуравајући да се сви наставници/це понашају у складу са истим,што би код ученика/ца потврдило принцип једнакоправности,као и да исто понашање има за посљедицу исти одгојни поступак;

-у одгојном дјеловању користити принцип реституције,тј.не стављати нагласак на "грешку" коју ученик/ца уради већ на рјешење проблема,односно начина на који је могу "исправити";

-у конфликтима међу ученицима/цама,а због значаја утицаја који вршњаци имају у старијем школском узрасту,укључити их у рјешавању истих.

Реализоване су едукативне радионице за наставнике/це (шест радионица) из области позитивне дисциплине и реституције из којих је,пored постизања заједничког циља и поступака педагошког дјеловања, произашао систем алтернативних мјера рјешавања непримјерених облика понашања ученика/ца, уз интегрирање већ примјењених у прошлој школској години(Прилог 1.)

Реализоване су едукативне радионице за родитеље ученика/ца(двје радионице) из области позитивне дисциплине и реституције са циљем сензибилизације родитеља за педагошко дјеловање школе у рјешавању непримјереног понашања ученика/ца примјеном принципа позитивне дисциплине и реституције, због значаја истих за развој одговорности дјетета, као и њихово активно учешће у доношењу алтернативних мјера рјешавања неадекватног понашања ученика). (Прилог 2)

Одржане су едукативне радионице за два ученика/це по одјељењу, од 5. до 9. разреда (шест радионица), ради формирања одјељенских тимова ученика/ца из области вршњачке медијације, са циљем развоја вјештина посредовања у конфликтима међу вршњацима. (Прилог 3)

Реализовани су радни састанци наставника/ца-водитеља одјељења у циљу размјене искустава о примјени и ефектима нове стратегије рјешавања проблема дисциплине и конфликта ученика/ца.

Сви наставници воде једнообразне портфолије у којим евидентирају проблеме дисциплине ученика тј. облици понашања, динамика понашања, учесталост истих понашања код истих ученика, примјењена мјера (логичка посљедица или реституција), као и ефекат примјене донешених алтернативних или мјера реституције (примјер портфолија и извјештаја наставника о примјени). (Прилог 4)

Израдили смо, заједно са родитељима и ученицима, кодекс/протокол о реаговању у ситуацији недисциплине и вршњачког насиља, о јединственим поступцима рјешавања проблема неадекватног понашања и конфликта, са могућношћу допуне и промјене, оvisно о праћењу ефеката истих (Прилог 5.) Реализовали смо панел дискусију и промоцију резултата. (Прилог 6.)

ЕФЕКТИ, ПОСТИГНУТИ РЕЗУЛТАТИ:

- У школској 2016/17. години, а према анализи успјеха у владању ученика/ца смањио се број поновљених одгојно-дисциплинских мјера према истом ученику;
- Према извјештајима разредних водитеља јединственији је приступ у поштивању договорених мјера за исте тешкоће дисциплине ученика/ца;
- Мање имамо случајева насилног рјешавања конфликта међу ученицима.

Додатни коментари и сугестије другим наставницима који би жељели имплементирати вашу идеју

Препоручујемо реституцију као принцип рјешавања тешкоћа у дисциплини ученика/ца зато што, посебно у основној школи, не повређујемо личност дјетета, већ му дајемо шансу да промијени своје понашање и тако учи како на прихватљив начин рјешава проблем.

Утицај вршњака треба "искористити" јер ученици боље прихватају њихова рјешења. Може читаво одјељење давати приједлоге када се проблем рјешава на одјељенској заједници.

Collections

НИН награда

Номиноване праксе

НИН 2017